

LIBRISWe know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VALPY, FIONA**Darul croitoresei** / Fiona Valpy ; trad. din lb. engleză: Anca-Irina

Ionescu. - București: Bookzone, 2022

ISBN 978-606-9639-91-7

I. Ionescu, Anca Irina (trad.)

821.11

Această carte este o lucrare de ficțiune. Numele, personajele, evenimentele și incidentele sunt fie produsul imaginației autoarei, fie folosite în mod fictiv. Orice asemănare cu persoane reale, în viață sau decedate, ori cu evenimente reale reprezintă o simplă coincidență.

Grafician copertă: **Maria Stoian**Traducător: **Anca-Irina Ionescu**Redactor: **Roxana Nacu**Corector: **Maria Anghel**Tehnoredactor: **Anca Marisac****The Dressmaker's Gift**

Text Copyright © 2019 by Fiona Valpy

All rights reserved.

© Bookzone 2022, pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate pentru limba română.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată

sau reprodusă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: +40 774 091.579; +40 770 584.429

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

Fiona Valpy

Darul croitoresei

Bookzone
BUCUREȘTI, 2022

2017

Privită de la distanță, rochia de un albastru precum miezul nopții părea croită dintr-o singură bucată de mătase. Liniile sale grațioase curgeau și pluteau, mulându-se după forma manechinului pe care era expusă.

Dar dacă te uitați mai atent, vedeți că este o iluzie. Rochia fusese asamblată din resturi și petice, cusute margine cu margine atât de ingenios, încât se transformaseră în cu totul altceva.

Anii care trecuseră învechiseră rochia, făcând-o atât de fragilă, încât trebuia protejată pentru a-și spune povestea în vremurile care vor urma, așa că personalul muzeului o așezase într-o vitrină de sticlă pentru expoziție. Pe o parte, vitrina era dintr-o sticlă care mărea imaginea, pentru a permite privitorului să studieze detaliile lucrului migălos al croitoresei. Fiecare fragment de material fusese cusut manual cu cusături invizibile, la fel de mici și de regulate cum ar putea fi realizate de orice mașină modernă. Cei care vor veni să o vadă se vor minuna de complexitatea ei, precum și de timpul și de răbdarea de care fusese în mod sigur nevoie pentru a o crea.

În această vitrină este afișată o poveste. Este o parte din istoria noastră comună și o parte din istoria mea personală.

Directorul muzeului vine să verifice dacă totul este în ordine pentru deschidere. Încuviințează din cap, iar

restul echipei se îndreaptă spre barul din colțul străzii ca să bea ceva.

Dar eu rămân pe loc și, înainte de a închide în sfârșit ușa vitrinei, îmi trec vârful degetelor peste mărgelile argintii delicate care atrag privirea spre decolteul rochiei. Reprezintă o altă modalitate inteligentă de a distrage atenția de la peticele desperecheate, sunt ca niște stele împrăștiate pe cer la miezul nopții. Îmi imaginez cum se aprindea lumina și privirea era atrasă apoi în sus, spre linia gâtului, a pomeților, spre ochii celei care purta această rochie; ochi care păstrau aceeași lumină și în adâncul lor.

Închid vitrina și știu că totul este gata. Mâine, ușile galeriei se vor deschide și oamenii vor veni aici să privească rochia a cărei imagine este prezentată pe afișele de pe pereții metroului.

Iar de la distanță vor crede că a fost croită dintr-o singură bucată de mătase. Abia când se vor uita mai atent vor afla adevărul.

Harriet

O rafală de aer cald și viciat, emanată din încălceala de tuneluri de sub pământ, îmi lovește picioarele și îmi răscolește părul în timp ce îmi urc valiza grea pe scările metroului și ies în lumina după-amiezii pariziene. Pe trotuar mișună turiștii, care se plimbă și zăbovesc, consultând hărți și telefoane și încercând să-și dea seama în ce direcție trebuie să meargă mai departe. Cu pași mai rapizi, mai hotărâți, localnicii îmbrăcați elegant, care s-au întors recent pentru a-și recupera orașul, după ce au petrecut luna august la mare, își croiesc drum prin mulțime.

Fluviul traficului se scurge — un amestec continuu de culoare și zgomot — și, pentru o clipă, mă simt amețită, năucită de toată această mișcare și de emoția provocată de gândul că sunt în orașul care va fi casa mea în următoarele douăsprezece luni. Poate că acum arăt ca o turistă, dar, în curând, sper să fiu confundată cu o veritabilă pariziană.

Ca să-mi acord un moment de răgaz și să-mi recapăt calmul, îmi trag valiza spre balustrada de lângă intrarea în gara Saint-Germain-des-Prés și consult e-mailul de pe telefon, verificând din nou detaliile. Nu că ar fi fost nevoie — știu cuvintele pe de rost...

Stimată doamnă Shaw,

Ca urmare a apelului telefonic, am plăcerea de a vă confirma că cererea dumneavoastră pentru un

stagiul de un an la Agenția Guilletmet a fost acceptată. Vă felicit!

Așa cum am discutat, deși nu putem oferi decât salariul minim pentru postul de stagiar, suntem încântați să vă oferim cazare într-un apartament situat deasupra biroului.

După ce finalizați aranjamentele de călătorie, vă rugăm să ne confirmați data și ora sosirii dumneavoastră. Aștept cu nerăbdare să vă urez bun-venit în cadrul companiei.

A dumneavoastră,

Florence Guilletmet

Directoare

Agencia Guilletmet, Relații Publice

Strada Cardinale 12, Paris 75000

Încă nu-mi vine să cred că am reușit să o conving pe Florence să mă accepte. Conduce o agenție de relații publice specializată pe sectorul modei și se concentrează pe o listă de clienți formată din companii mai mici și întreprinderi nou înființate, care nu-și pot permite să aibă personal de comunicare intern. De obicei, nu angajează stagiaari, dar scrisoarea și CV-ul meu au fost suficient de convingătoare pentru a o face să mă sune în sfârșit (după ce i le-am trimis de două ori și și-a dat seama că nu aveam de gând să o las în pace până nu primeam un răspuns). Faptul că eram dispusă să lucrez un an întreg pe un salariu minim și că vorbeam fluent limba franceză au dus la un interviu mai puțin formal pe Skype. Iar o recomandare elocventă din partea îndrumătorului meu de la universitate, care sublinia interesul pentru industria modei și disponibilitatea mea de a munci din greu, au convins-o în cele din urmă să mă angajeze.

Eram pregătită să caut o locuință de închiriat într-una dintre suburbiile mai puțin salubre ale orașului,

pentru a mă descurca cu mica moștenire care îmi fusese lăsată în testamentul mamei. Așa că oferta unei camere deasupra biroului a fost un avantaj fantastic în ceea ce mă privea. Aveam să locuiesc chiar în clădirea care mă determinase să caut Agenția Guilletmet în primul rând.

De regulă, nu cred în destin, dar acum mi se părea că există o forță care acționează și care mă trage spre Paris. Și mă duce în bulevardul Saint-Germain. Și mă aduce aici. La clădirea din imagine.

Găsisem fotografia printre mai multe lucruri ale mamei, într-o cutie de carton care fusese împinsă în spatele celui mai înalt raft al dulapului din dormitorul meu, probabil de către tata. Poate că a vrut să o ascundă acolo sus, ca să o găsesc doar când voi fi suficient de mare pentru a fi pregătită să-i văd conținutul, după ce anii vor trece și vor toci tăișurile durerii, astfel încât să nu-mi mai poată provoca atâta suferință. Sau poate că vinovăția l-a făcut să împingă cutia lipită cu bandă adezivă departe de ochii mei și de posibilitatea de acces, pentru ca el și noua lui soție să nu fie nevoiți să vadă această jalnică și palidă amintire a rolului pe care îl jucaseră în tristețea insuportabilă care, în cele din urmă, o făcuse pe mama să-și ia viața.

Descoperisem cutia în adolescență, într-o zi umedă, când mă întorsesem de la internat în vacanța de Paște. În ciuda eforturilor pe care le făcuseră — având grijă să am propria cameră, lăsându-mă să aleg culoarea pereților și permițându-mi să-mi aranjez cărțile, posterele și alte obiecte de decor pe care le adusesem cu mine așa cum îmi plăcea —, nu mă simțisem niciodată în casa tatălui meu și a mamei mele vitrege cu adevărat ca „acasă”. Întotdeauna a fost casa lor, niciodată a mea. Era locul în

care a trebuit să vin să locuiesc atunci când propria-mi casă încetase brusc să mai existe.

Mă plictiseam în acea zi ploioasă de aprilie. Cele două surori vitrege mai mici ale mele erau și ele bosumflate, ceea ce însemna că se ciorovăiseră, iar ciorovăiala se transformase inevitabil în injurii, într-o ceartă în toată regula și apoi în multe țipete, bufnituri zgomotoase și uși trântite.

M-am retras în camera mea și mi-am pus căștile pe urechi, folosindu-mă de muzică pentru a bloca zgomotul. M-am așezat cu picioarele încrucișate pe pat și am început să răsfoiesc paginile ultimului exemplar din *Vogue*. La cererea mea, mama vitregă îmi făcuse cadou de Crăciun un abonament la revistă. Întotdeauna savuram momentul în care deschideam cel mai recent număr al revistei, răsfoind fiecare dintre paginile lucioase, parfumate cu mostre scumpe ale celor mai noi parfumuri și loțiuni, un adevărat portal spre lumea plină de farmec din *haute couture*. În acel număr era o fotografie cu un model îmbrăcat într-un tricou de un galben primăvărat, deasupra unui articol intitulat „Pasteluri de început de vară”. Mi-am amintit că aveam unul asemănător undeva în garderoba mea, printre hainele de vară pe care le spălasem și le împăturisem cu grijă toamna trecută și le puseseam pe raftul de sus, în locul bluzelor și al puloverelor mai călduroase care stăteau acolo.

Am pus deoparte revista și am tras scaunul de la birou lângă dulap. În timp ce mă întindeam spre teancul de bluze de vară, am atins cu vârful degetelor cartonul moale, învechit al cutiei împinse în spatele raftului.

Nu-i dădusem niciodată atenție până atunci — probabil pentru că nu fusesem suficient de înaltă pentru a vedea scrisul —, dar acum, stând în vârful picioarelor, am tras cutia spre mine și am văzut numele mamei scris

cu un marker negru gros pe banda adezivă de ambalaj care ținea capacul închis.

Uitând pentru moment toate gândurile la culori pastelate de început de vară, am dat jos cutia. Alături de numele mamei — Felicity —, tata mângălise „hârtii/fotografii etc. pentru Harriet”.

Mi-am trecut degetele peste cuvinte și mi s-au umplut ochii de lacrimi la vederea numelor noastre, scrise acolo unul lângă altul. Banda lată maro își pierduse aderența de-a lungul anilor și, când am atins-o, s-a ridicat de pe carton trosnind ușor. Mi-am șters lacrimile cu mâneca și am deschis cutia.

Teancurile de hârtii dinăuntru arătau ca și cum ar fi fost aruncate acolo în grabă — și oarecum la întâmplare —, fără o ordine anume, rămășițe din viața mamei mele care ajunseseră în teancul „a se păstra pentru Harriet” aterizând într-o cutie maro, și nu într-un sac negru de gunoi.

Le-am împrăștiat pe podeaua dormitorului și am separat documentele oficiale — permisul de conducere și pașaportul ei expirat — de copiile vechilor mele fișe cu rezultate școlare și felicitările de aniversare făcute de mână pe care i le dăruisem de-a lungul anilor. Am plâns din nou la vederea desenelor neîndemânatică, copilărești, cu noi două singure, mână în mână, împreună. Dar am zâmbit printre lacrimi când mi-am dat seama că, până și la acea vârstă fragedă, adăugasem tușe de stil sub forma unor nasturi mari pe rochiile noastre și a unor genți de mână viu colorate, asortate. Scrisul de mână de pe felicitări varia de la o formă anevoioasă cu litere de tipar la un scris rotunjit de școală primară, mesaje de dragoste sincere pe care le prețuisem suficient de mult pentru a le păstra. Poate că era numai imaginația mea, dar mi s-a părut că, chiar și după atâția ani, acele imagini emanau un parfum — foarte slab —, parfumul cu care se

IRDIS

We know

dăduse ea întotdeauna. Mirosul dulceag, floral mi-a adus în minte imaginea flaconului negru cu capac de argint care stătea pe măsuta ei de toaletă, un parfum franțuzesc numit *Arpège*.

Și totuși, fotografiile și mesajele mele nu fuseseră de ajuns. Nu reușiseră să o scoată din nisipurile mișcătoare ale singurătății și tristeții care o copleșiseră în cele din urmă, trăgând-o în jos atât de adânc, încât singura scăpare pe care o găsisese a fost moartea. Numele ei era una dintre cele mai mari ironii ale unei vieți care nu fusese deloc fericită. Singurele momente când părea cu adevărat fericită erau atunci când cânta la pian, pierzându-se în muzica născută de sub mâinile ei, care zburau fără efort pe clape. Gâtul mi s-a strâns în jurul unui ghem de durere tare ca o piatră, în timp ce sortam cu grijă cărțile într-un teanc: dovada că mama mea mă iubise atât de mult, dar că dragostea, în cele din urmă, nu fusese în stare să o salveze.

Când, în sfârșit, am reușit să pun deoparte celelalte hârtii și să mă șterg la ochi, mi-am îndreptat atenția spre un pachet de fotografii de pe fundul cutiei.

Chiar deasupra teancului se afla o fotografie care mi-a tăiat răsuflarea. Era o poză cu ea legănându-mă în brațe, cu părul meu de bebeluș ca o aureolă de puf de păpădie, prinzând lumina soarelui care pătrundea prin fereastra de lângă noi. Lumina, care o făcea să arate ca o Madonă renescentistă, scălda în auriu și trăsăturile mele de copil; parcă eram luminată de dragostea care strălucea din ochii ei când mă privea. La încheietura mâinii ei, foarte vizibilă, era brățara din aur pe care o port acum. Tatăl meu mi-a dăruit-o când am împlinit șaisprezece ani, explicându-mi că aparținuse mamei mele și mamei acesteia înaintea ei. De atunci, o port în fiecare zi. În fotografie vedeam câteva dintre pandantivele care atârnă

astăzi la încheietura mea — micul Turn Eiffel, bobina de ață și degetarul.

Probabil că tata făcuse poza și mi-am dat seama că fuseserăm cândva numai noi trei și ne era de ajuns. Pe atunci noi eram totul.

Am pus fotografia deoparte. Îi voi găsi o ramă și o voi lua cu mine la școală, astfel încât să stea pe pervazul ferestrei de lângă patul meu și să o pot vedea în fiecare zi fără să mă tem că această amintire a unor vremuri de demult, pe care ei ar prefera să le uite, îl va supăra pe tata sau o va irita pe mama mea vitregă. De parcă prezența mea în casa lor nu era deja suficientă.

În cutie mai erau și câteva fotografii cu mine la școală: eu, în bluză albă și pulover bleumarin, stând țeapănă și zâmbind timid, pe fundalul pânzei albastre din atelierul fotografului. Mama le păstrase pe toate, an după an și, indiferent dacă-mi purtam părul blond roșcat prins cu o bentiță albastru închis sau strâns într-o coadă de cal, aveam tot timpul acea expresie rezervată.

Am ales ultima dintre aceste fotografii de la școală, rătăcite pe fundul cutiei. Când am deschis coperta de carton crem, mi-a căzut în poală o altă fotografie. Era o poză veche alb-negru, îngălbenită și încrețită de vreme. Probabil că fusese uitată acolo de mult și rămăsese lipită la fundul teancului din greșeală.

Era ceva în fotografie — poate zâmbetele celor trei fete pe care le înfățișa, sau liniile elegante ale costumelor pe care le purtau — care mi-a atras atenția. Aveau un aer șic continental. Când m-am uitat mai atent, mi-am dat seama că aveam dreptate. Stăteau în fața unei vitrine deasupra căreia se vedea numărul clădirii — 12 — și cuvintele *Delavigne, Couturier*. M-am dus cu fotografia la fereastră ca să o examinez la o lumină mai bună și am distins cuvintele de pe placa emailată aplicată pe clădire, fără îndoială în franceză, pe care scria

Rue Cardinale — *6e arrondissement*. Am recunoscut-o pe fata din stânga. Cu trăsăturile ei delicate, cu părul blond și zâmbetul blând, semăna bine cu mama mea. Eram sigură că aceasta trebuie să fie bunica mea, Claire. Îmi aminteam vag de imaginea ei, din vechile albume de familie (unde erau acele albume acum?) și de mama care îmi spunea că mama ei se născuse în Franța. Totuși, nu vorbea niciodată prea mult despre ea și abia acum mi s-a părut ciudat că schimba subiectul de fiecare dată când o întrebam ceva despre această bunică franceză.

Și într-adevăr, când am întors fotografia, am văzut că pe spatele ei cineva notase cu un scris rotund trei nume: *Claire, Vivienne, Mireille*, și cuvintele *Paris, mai 1941*.

Știam că mă agățam de un fir de pai, dar acea fotografie veche — un fragment din istoria familiei mamei mele — a devenit cumva o parte importantă a moștenirii mele. Rămăsese atât de puțin din acea ramură a familiei mele, încât această legătură firavă cu unul dintre strămoșii mei a căpătat o semnificație uriașă pentru mine. Fotografia a stat într-o ramă, alături de cea cu mine și mama, și mi-a ținut companie în restul zilelor de școală, până la universitate. Și chiar dacă lumea modei îmi trezise deja interesul înainte de a descoperi fotografia uitată în cutia de carton, cu siguranță că imaginea celor trei tinere elegante, care stăteau la acel colț de stradă cu mai bine de patruzeci de ani în urmă, a făcut să-mi crească fascinația. Poate că aveam deja în sânge dragostea pentru modă, dar fotografia m-a ajutat să-mi conturez mai clar visurile. Mi s-a părut că este mâna destinului atunci când, într-o excursie școlară la Paris, am găsit adresa — 12 Rue Cardinale — și m-am trezit în

fața unei vitrine de sticlă cu numele *Agence Guillemet, Relations Publiques (Spécialiste Mode)*. În acel moment, viitorul meu a fost decis. Acel semn mi-a deschis calea unei cariere despre care nu-mi imaginasem niciodată că ar fi posibilă și m-a determinat ca, după ce mi-am terminat studiile de afaceri cu predare în limba franceză, să aplic pentru un stagiu în specialitatea relații publice în domeniul modei.

Am ezitat înainte de a contacta agenția, pentru că nu aveam suficientă încredere în mine ca să-i abordez așa, din senin, și nici tata nu mă încuraja în acest sens. Tata încercase întotdeauna să-mi descurajeze interesul pentru modă, căci părea să nu fie de acord cu alegerea mea în privința carierei. Dar, ca și cum m-ar fi încurajat, bunica mea Claire și cele două prietene ale ei îmi zâmbeau din fotografia alb-negru așezată pe biroul de lângă laptopul meu, și parcă-mi spuneau: „*În sfârșit! Ce mai aștepți? Vino și găsește-ne!*”

Așa că iată-mă aici, la Paris, într-o după-amiază de septembrie, îndreptându-mi jacheta și aranjându-mi părul înainte de a-mi trage valiza pe trotuarul aglomerat și de a apăsa pe soneria de la ușa biroului. Ferestrele de sticlă, acoperite pe jumătate de jaluzele cu logo-ul Agenției Guillemet, care fuseseră trase pentru a ține la distanță strălucirea soarelui de după-amiază, îmi reflectă neliniștea și îmi dau seama că inima îmi bate repede.

Ușa se deblochează singură cu un clic, iar eu o împing și pășesc într-o sală de recepție slab luminată.

Pe pereții de un gri-verzui atârnă înrămate coperte de reviste — *Vogue, Paris Match, Elle* — și fotografii de modă. Îmi dau seama dintr-o privire că poartă marca de stil a unor fotografi precum Mario Testino, Patrick Demarchelier și Annie Leibovitz. Două canapele minimalistice, tapițate cu stofă de culoarea fildeșului extrem de nepractică, stau față în față, de o parte și de alta a unei